

Vybrané ekonomické komentáře analytika SP ČR z posledních dnů

Volná forma komentářů v rámci podkladů pro mediální vystoupení

Bohuslav Čížek, 12.5.2013

Obsah

- Statistika nezaměstnanosti dle MPSV v dubnu 2015 1
- Komentář obecně k zaměstnanosti a mzdám: 1
- Průmysl..... 2
- Ekonomice se daří – řada pozitivních signálů, faktorů i výsledků 2
- Ekonomika a investice - Investice opět pozitivně přispívají vývoji HDP, ale... 3

- **Statistika nezaměstnanosti dle MPSV v dubnu 2015 (info ze statistik a komentářů úřadu práce a E15)**
 - Nezaměstnanost v dubnu klesla na 6,7 procenta z březnových 7,2 procenta (včetně vlivu sezonních prací). Počet nezaměstnaných klesl pod půl milionu, konkrétně na 491 tisíc lidí. Zaměstnavatelé nabízeli přes 83 tisíc volných míst, což je nejvyšší počet od prosince 2008. Loni v dubnu byla míra nezaměstnanosti 7,9 procenta a volných pracovních míst bylo o 39 446 méně.
- **Komentář obecně k zaměstnanosti a mzdám:**
 - **Ano, s výsledky ekonomiky, zejména s výsledky průmyslu (růst produkce a zakázek), pozorujeme zároveň i nárůst zaměstnanosti. Postupně v důsledku oživení vidíme pozitivní posun na trhu práce jak z pohledu zaměstnanosti, tak z pohledu mezd.** Nicméně je třeba opatrnost v hodnocení v několika směrech.
 - *Logicky nemůže být celkově nárůst zaměstnanosti ve firmách ekvivalentní nárůstu produkce dle aktuálních čísel (firmy si prošly určitou restrukturalizací, vývoj v letech 2009/10 a 2012/13 byl pro firmy náročný v duchu poklesů výsledků, snaha udržet kvalifikované zaměstnance, vysoká (mezinárodní) konkurence na trhu daného produktu, otázka omezené míry flexibility trhu práce a jistoty očekávaných výsledků atd.).*
 - **U otázky mezd jsou firmy opatrnější a není vhodné, aby se "politicky" tvrdilo, že mají mzdy vzrůst o 5 %. My ten růst mezd tak vysoko nevidíme.** Dle našeho společného šetření je výsledná hodnota očekávání mzdového nárůstu pro letošní rok cca (1,7 %)
 - Celkové „makroekonomické číslo nárůstu“ pravděpodobně bude mírně vyšší i po zohlednění dalších faktorů. **A ano, k vyšší hodnotě může přispět i to, pokud budou pozitivní ekonomické výsledky pokračovat či vycházet lépe než očekávání**
 - **Letos samozřejmě v ekonomice a určitě v průmyslu dochází a dojde k nárůstu mezd. Máme v průmyslu firmy, kterým se daří a které navýšily pro letošek mzdy**

i více než jsou necelá 2 % vycházející z našeho průzkumu – kolem 3 %. Příklady lze nalézt například u výroby motorových vozidel (automobilů). Navíc tyto firmy plánují vyplácet třinácté platy či prémie apod. Logicky, když se firmě daří a firma očekává, že se jí bude dařit i nadále, tak prostor pro růst mezd je. **Některým sektorům ale hospodářské výsledky a situace na trhu neumožňují vyšší úroveň nárůstu mezd a celkové číslo je pak nižší.**

- **Průmysl**

- **Průmyslová produkce dosahuje pozitivní hodnot od poloviny roku 2013 a průmysl potvrdil svou pozici v naší ekonomice. V minulém roce činil podíl přidané hodnoty průmyslu 32,6 % na celkové přidané hodnotě všech odvětví.** Nicméně je třeba si uvědomit, že řada dalších sektorů je na průmysl navázaná, že průmysl investuje, dává práci.
- Výsledky průmyslu se odráží ve výsledcích celé ekonomiky a dobrá čísla za zahraniční poptávku se přelila v minulém roce i do poptávky domácí.

- **Ekonomice se daří – řada pozitivních signálů, faktorů i výsledků**

- **"Ano, je zde řada pozitivních faktorů - kladné hodnoty zakázek, produkce, ekonomických očekávání.** Pozitivní jsou také velmi nízké úrokové sazby - nejnižší v historii. **Musíme koukat na Německo a euro zónu a tam došlo k mírným kladným revizím predikcí, slabší kurz USD/EUR pomohl například exportu Německa a nepřímo nám. Máme řadu firem, které dokázaly získat zakázky a ne jen díky slabší koruně vůči euru či dolaru v důsledku měnových politik. Naše šetření mezi podniky také potvrzují očekávání vývoje zakázek, investic či zaměstnanosti spíše pozitivním směrem. Rád bych řekl, že je to také o obchodní strategii, schopnosti na vnější trhy proniknout, schopnostech našich firem nabídnout kvalitní produkt. O tom se moc nemluví.** Konkurence je v dnešní době vysoká a je třeba, aby mise a podpora exportu pokračovaly, protože nechceme ztrácet trhy, které mají perspektivu (tam patří i řada trhů na východě).
- **Predikce SP ČR pro reálný meziroční růst HDP v letošním roce je 2,5 %, poslední data nevyklučují revizi naší predikce směrem nahoru.** Jsou to samozřejmě makroekonomická čísla, některým se daří více, některým méně. Z pohledu sektorů je hlavním přispěvatelem zpracovatelský průmysl. Celkově ekonomiku táhne kromě zahraniční i domácí poptávka, kde se přelévají i sekundární efekty. Zlepšení nálady a situace v ekonomice a na trhu práce se projevuje ve spotřebě domácností či v investicích.
- Vše není ale tak růžové. **Slovo opatrnost, které v komentářích používáme, není jen "prázdné" teoretické slovo. Kromě rizik, která samozřejmě na trzích jsou** (jako je otázka měnové politiky ECB a FED [ve střednědobém horizontu otázka zvyšování úrokových sazeb a „zpevnování měnové politiky“], vývoj situace v Řecku – politická nestabilita a další vývoj, rusko-ukrajinský konflikt či nepokoje v dalších zemích) **jsou to i faktory běžného života jako, že zakázky nejsou**

samozřejmostí - konkurence zůstává vysoká, ne všechna odvětví si mohou dovolit promítnout vývoj cen jejich hlavních vstupů do výstupů.

- **Ekonomika a investice - Investice opět pozitivně přispívají vývoji HDP, ale...**
 - Dobré je, že pozitivní výsledky jsou v ekonomice delší dobu a to stabilizovalo i očekávání jako jeden prvek pro investice. Investice sice rostou, ale ekonomika - jak česká tak evropská - by potřebovala "v jistém smyslu větší růst investic". Samozřejmě a velmi logicky - firmy racionálně hodnotí rizika, investované prostředky a očekávané výnosy.
 - **Ano, pozitivní je, že je zde několik úspěšných firem s novými investicemi, víme o několika nových zahraničních investicích, některé projekty podpořily strukturální fondy... Nicméně prostor tu stále je**, stále to není "většina" firem, která by "investovala" do "nových investic". Navíc investice jsou potřeba v tom celkovém kontextu - nejen tedy do navýšení kapacit, ale i do inovací procesů a produktů, nových trhů apod. Ekonomiku nemá smysl nutit uměle k nějakým neefektivním investicím jen, aby vzrostlo jeden rok HDP, ale investice musí mít prostředí, které je podporuje - k tomu kromě klíčových zakázek a dlouhodoběji pozitivních výsledků jsou potřeba i stabilní podmínky. Všichni už to berou jako frázi, ale fráze to není (Složitost naší legislativy, daňové změny a potřeba vyplňování výkazů v souvislosti s daněmi.). Proč toto vše říkám - aby se nezapomínalo na to, že než někdo zaplatí nějaké daně, dá někomu práci apod. - musí vytvořit nějakou hodnotu v podmínkách globální konkurence a nastavení podmínek. Ne vždy si toto v ČR či v EU bere v úvahu.
 - **Tedy, investiční prostředí je o podmínkách - podívám-li se například na novelu zákona EIA, tak výsledné znění - tak, jak jsou lhůty a procesy nastaveny - rozhodně investiční prostředí nepodporuje. Další bariérou růstu potenciálu do budoucna může být dostatek kvalifikovaných technicky vzdělaných pracovníků, kteří by mohli pracovat na fázích "výroby" s vyšší přidanou hodnotou.**